

**DISCURS D'INAUGURACIÓ DEL CURS ACADÈMIC
2022-2023. Rector Josep Pallarès Marzal**

Aula Magna Campus Catalunya. 07/10/22

- Honorable Senyora **Gemma Geis**, consellera de Recerca i Universitats de la Generalitat de Catalunya
- Il·lustríssim senyor **Pau Ricomà**, alcalde de Tarragona
- Senyor **Joan Enric Carreres**, president del Consell Social
- Senyora **María Jiménez**, secretària general de la Universitat Rovira i Virgili
- Doctor Eudald Carbonell, catedràtic de Prehistòria de la Universitat Rovira i Virgili i codirector del projecte Atapuerca
- **Drs. Maria José Figueras, Josep Anton Ferrer, Francesc Xavier Grau, Lluís Arola, Josep Oliveras i Joan Martí**, antics rectors de la Universitat Rovira i Virgili

Aquest segon full és més per tenir-lo per si hi ha algun canvi que no pas per citar-los tots

- Sr. **Josep Gomis Martí**, antic president del Consell Social de la Universitat Rovira i Virgili
- Sra. Imma Ansay, vídua del Sr. Joan Pedrerol
- **Il·lustríssima Senyora Noemí Llauradó**, presidenta de la Diputació de Tarragona
- **Sr. Joan Sabaté**, subdelegat del Govern espanyol a Tarragona
- **Sra. Teresa Pallarès**, delegada del Govern de la Generalitat a Tarragona
- **Sr. Albert Salvadó**, delegat del Govern de la Generalitat a les Terres de l'Ebre
- **Sra. Esther Morales**, secretària general del Departament de Recerca i Universitats
- **Sra. M. Victòria Girona**, directora general d'Universitats
- **Sr. Xavier Quinquilà**, director general d'Impacte Territorial i Social del Coneixement en Departament de Recerca i Universitats

Vull agrair, abans de començar, les paraules de tots els qui m'han precedit en aquests parlaments, en especial les del catedràtic Eudald Carbonell en la seva lliçó inaugural i les de l'actual president del Consell Social, molt sentides. En dies com avui tenim més present que mai la figura de Joan Pedrerol i el seu compromís amb la nostra universitat.

SI CREUS QUE HAS DE DESTACAR ALGUNA COSA DEL QUE HAN DIT.

Quan vaig trucar personalment al professor Eudald Carbonell per convidar-lo a la inauguració del curs, sabia que si acceptava venia a fer-nos un regal, perquè tenir-lo avui aquí és un regal. Però també era conscient del repte i l'atreviment que suposaria per part meva parlar de futur al seu darrere, perquè avui a mi em toca parlar del futur d'aquest curs acadèmic i, per extensió, del futur de la Universitat Rovira i Virgili.

Eudald, t'he de donar les gràcies per compartir avui amb nosaltres les reflexions d'un home savi; però, tal com pronosticava, m'ho has posat difícil!

PAUSA

Així doncs, per gestionar qualsevol escenari de futur m'aferraré al coneixement, que és al mateix temps la nostra matèria primera i el nostre producte final. Només amb una societat rica en coneixement es poden redreçar els pitjors pronòstics. Només amb una societat rica en coneixement es poden dur a terme els grans projectes. El coneixement com a motor per fer que passin coses; el coneixement com a fre per evitar que passin.

Certament, tenim un context general complicat. Una guerra al Vell Continent i totes les derivades que patim en el nostre dia a dia, tant en l'àmbit personal com institucional, amb uns costos energètics disparats. Això ens obliga, com a universitat però també com a societat, a actuar amb rapidesa i a accelerar els processos que ens permetin trobar solucions per donar respostes efectives.

Hem construït un món pensant que els recursos que teníem eren infinits, i ara ens toca reinventar-lo. I d'aquí la importància del coneixement com a element vertebrador de la quàdruple hèlix: universitats, govern, indústria i societat treballant amb una agenda i uns objectius compartits.

He volgut arrencar parlant de coneixement perquè, com és sabut, més enllà de la docència i la recerca, una de les potes claus de la missió d'una universitat és la transferència de coneixement. En el context actual és bo recordar-ho, i en el nostre cas concret és un concepte que encaixa amb els reptes que tenim com a universitat, que no deixen de ser els reptes que també tenim com a país.

PAUSA

Soc conscient que aquest és un discurs d'inici de curs i no perdré l'oportunitat d'explicar les grans línies que el marcaran. Però també és la meva primera inauguració de curs com a rector, i trobo oportú dedicar una primera reflexió al full de ruta

que ha de marcar no només aquest curs, sinó el mandat que jo i l'equip de govern que m'acompanya ara estrenem. I en aquest marc més general, tant les persones com el concepte *coneixement* hi juguen un paper clau.

PAUSA

La gran singularitat de la URV respecte a la resta d'universitats del país és que es tracta d'una universitat repartida pel territori. Això, és cert, ens suposa una sèrie de dificultats logístiques i econòmiques, de les quals no sempre les administracions que ens proporcionen recursos en són plenament conscients. Aprofito per recordar-ho avui que hi ha la consellera, però quan parlem d'aquesta singularitat vull expressament posar l'accent en allò que suma. Perquè lluny de veure-ho com un inconvenient ho afrontem com una de les virtuts que ens permet complir amb exactitud el mandat encomanat pel Parlament de Catalunya, el de donar formació superior a les comarques del Camp de Tarragona, les Terres de l'Ebre, el Baix Penedès i, des d'aquest curs, també a l'Alt Penedès. Entenem la disseminació de campus i seus de la nostra

universitat com un valor afegit, que ens fa més permeables a la realitat del nostre territori i del qual en sentim orgullosos.

Quan parlo del paper de motor social, de tractor econòmic que ha de tenir, que ha de recuperar la URV, no puc obviar la força que ens dona com a universitat el fet d'haver creat aquesta xarxa territorial, complementada per un altre valuós projecte, el dels campus extens. És aquesta proximitat territorial la que ens ha de permetre ser més grans. Donant respostes a les necessitats concretes del territori podem créixer com a universitat. És a través d'aquesta proximitat i aquesta simbiosi amb els agents econòmics i socials del territori que podem, que ens cal, retroalimentar-nos i, mitjançant la formació, impulsar el creixement econòmic i social de les nostres comarques.

PAUSA

Durant la intensa agenda institucional d'aquests primers mesos al càrrec he pogut constatar aquesta demanda en primera persona, perquè el que se'ns reclama és que exercim també aquest rol de tractor motor. He percebut una necessitat de poder aprofitar tota la formació, la recerca i el

coneixement que hi ha a la universitat i posar-los al servei de la societat, de les seves empreses i institucions, per encarar amb èxit els reptes de futur que esmentava a l'inici del discurs.

Anant sols tenim un recorregut limitat. La idea de fomentar aquesta alineació territorial entre universitats, empreses, centres de recerca i administracions per crear futur a través del coneixement no és nova. En el mandat del rector Grau des de la URV es va gestar el concepte *regions del coneixement*, i m'alegra molt que ara el Govern de la Generalitat hagi recuperat aquest concepte, aprovant el passat 20 de setembre la creació del Programa Regions del Coneixement, un programa que vol impulsar el paper de les universitats com a motor de desenvolupament i innovació regionals i afavorir la transferència de coneixement a tot el territori. Consellera, aplaudim, com no pot ser d'altra manera, l'impuls de creació d'unes regions del coneixement que encaixen perfectament en el nostre model territorial d'universitat. Volem ser motor de transformació d'un territori que coneixem més que ningú perquè en formem part, perquè

interactuem amb les institucions, amb les empreses, amb els agents socials i culturals amb qui compartim identitat. Sé que coincidim en la necessitat d'enfortir el territori per evitar el paper centrifugador que sovint té Barcelona i tota la seva àrea d'influència. Per això li demano que ens feu confiança i ens doneu la capacitat real, els recursos i l'autonomia necessària perquè el territori sigui l'autèntic motor d'aquestes regions del coneixement. Les nostres comarques aglutinen tots els elements necessaris per esdevenir una autèntica regió de coneixement: tenim universitat, centres de recerca, institucions, empreses i societat equiparables a la majoria de regions de coneixement europees. El país que volem hauria de ser una Catalunya formada per la suma de regions empoderades i autogestionades.

Soc conscient dels riscos que té en el cas del nostre territori recuperar un concepte, el de regions del coneixement, que en el seu moment potser no va trobar les complicitats necessàries per arrelar com sí que ho pot fer ara. No ens quedem atrapats en el nom i parlem d'exemples pràctics.

- La necessitat de descarbonització de la indústria del nostre territori, i el desenvolupament de nous vectors energètics com l'Hidrogen Verd per fer-ho possible, poden ser un clar exemple del que anomenem regió del coneixement. El que hem de fer és alinear objectius de tota la societat i donar-hi respostes. I la Universitat, que ha de tenir un paper clau en aquest procés, hi ha de ser. Però no hi ha de ser sola, perquè les regions del coneixement no són projectes d'universitat: són projectes de país perquè donen respostes a necessitats de país. I només podrem trobar respostes efectives si tots els agents (empreses, universitats, centre de recerca, centres de transferència, instituts d'investigació...), tots ens alineem en la mateixa direcció per assolir aquest coneixement, aquestes noves tecnologies que donin respostes efectives a les empreses. Perquè, ho he dit en més d'una ocasió, si les empreses no es fan seu qualsevol projecte que puguem impulsar administracions i universitat, si no tenim clar que hi ha d'haver també les empreses liderant tot això, ens equivocarem. Fa pocs

dies vaig assistir a la presentació d'una inversió de 250 milions d'euros per fer un electrolitzador per portar hidrogen renovable al polígon petroquímic de Tarragona. El projecte està liderat per un consorci de cinc empreses, i això, lluny de veure-ho com una amenaça, ho hem de veure com una oportunitat.

- La descarbonització i el desenvolupament de tecnologia a través de l'hidrogen verd són projectes que donen sentit a una regió del coneixement. També en el cas del Baix Camp i de les Terres de l'Ebre tenim com a universitat un repte i una oportunitat similar per trobar respostes i solucions al programa de desnuclearització que ja ha aprovat el govern català.

Disculpeu si m'he allargat més del previst en aquesta primera part, però com us deia crec que és important tenir mirada llarga i tenir clar, més enllà de la feina que ens absorbeix dia a dia, en quin marc ens movem i quin és el gran repte que tenim, com a universitat i com a país.

PAUSA

Entro sense més preàmbuls a la segona part del discurs per parlar dels objectius més imminents que ens marcaran el curs acadèmic actual, un curs que té com tret diferencial el fet d'haver eixamplat fronteres físiques, perquè per primera vegada la URV ha obert una seu fora de les comarques del Camp de Tarragona, les Terres de l'Ebre i el Baix Penedès. Parlo de la seu de Vilafranca del Penedès, on des d'aquest curs s'imparteix el grau en Infermeria. És, sens dubte, una bona notícia, i amb la complicitat necessària de les institucions locals esperem que aquesta nova seu no sigui un punt d'arribada sinó un punt de partida per fer més gran el projecte.

No us atabalaré amb xifres, però sí que volia destacar que, gràcies en part a l'obertura de Vilafranca, aquest és el curs amb la xifra d'estudiants de nou accés i estudiants matriculats més alta des que es van implantar els màsters, i que també ha incrementat el percentatge d'alumnes que ens escullen en primera opció. Per alguns pot semblar un curs més, però per 3.318 persones serà el primer cop que accedeixen a la

Universitat. Benvinguts i benvingudes. Gràcies per fer-nos confiança. Us podem assegurar que treballarem perquè la URV sigui la vostra referència, perquè estigueu orgullosos i orgullosos d'haver escollit la URV com la vostra universitat.

Pausa

Durant la campanya electoral que m'ha portat al rectorat, jo i el meu equip ens vam comprometre a treballar des del primer dia. I vam voler exemplificar aquest "anar per feina" amb 10 actuacions que havíem de desencallar durant els 100 primers dies hàbils de govern. Alguns ja han estat executats i la resta estan en procés. En la sessió del Consell de Govern del dia 27 d'octubre hi entrarem en detall, però aprofitant que tenim la consellera volia fer esment al tercer punt, la presentació del Pla de xoc, per recuperar en els propers anys 24,6 places de PDI permanents perdudes en els darrers quatre anys. Com deu recordar, consellera, el passat 30 d'agost ens vam reunir per traslladar-li aquesta necessitat i, tal com ja ens va avançar aquell dia, m'alegra sentir-

la quan parla, també, de prioritzar en els propers pressupostos d'un pla de xoc universitari que prioritzi les persones i el relleu generacional a les nostres universitats. Realment ho necessitem, és la nostra primera prioritat.

Consellera, el dia de la presa de possessió li vaig dir que no era el moment de demanar-li coses, però ja veu que avui no puc estar-me'n i li demano, de nou, la complicitat necessària per poder assegurar el relleu generacional de PDI permanent i de PAS. Ajudeu-nos a resoldre un problema estructural que ens porta a ser la universitat amb més professorat associat de l'Estat espanyol.

Al marge de la demanda, tampoc puc estar-me'n de fer palesa la meva preocupació per la situació política del país. Més enllà de la incertesa sobre el futur més imminent d'aquest govern i de les conseqüències que se'n poden derivar, aprofito aquest espai per reclamar que, sigui quina sigui la composició del govern, ens conjurem tots plegats a mantenir com a full de ruta el Pacte Nacional per a la Societat del Coneixement. Necessitem un marc estable per encarar i superar la complexitat

del context actual, amb uns costos energètics disparats.

I aprofito ara que he esmentat l'increment dels costos energètics per introduir una derivada d'aquest factor que ens marcarà a tots i a totes aquest curs acadèmic que avui arrenquem, i que és la necessitat imperiosa d'implementar un Pla d'emergència energètica que ens obligarà a dur a terme restriccions importants a tots els nivells. Estem parlant d'unes previsions de despesa energètica que més que doblen els costos actuals i, si bé entenem que des de la Conselleria seran sensibles a aquesta necessitat sobrevinguda, no podem renunciar a implementar un pla que ens volem prendre com un repte en positiu, com un estímul per aconseguir fites d'eficiència energètica que en altres circumstàncies hauríem trigat anys a assolir.

De la mateixa manera que la pandèmia va forçar una digitalització ara beneïda, el repte que ara encarem és fer un pas de gegant en l'estalvi energètic per instaurar un sistema més sostenible. Aquest pla a quatre anys té com a objectiu a curt termini contenir els efectes de la crisi energètica, i a mitjà i llarg termini

racionalitzar la despesa minimitzant els efectes sobre els serveis que requereix la comunitat universitat. Això, a efectes pràctics, vol dir que l'any vinent hem de reduir un 10% el consum energètic.

He iniciat aquest segon bloc fent referència a les actuacions durant els 100 primers dies, però el que és realment important és que tenim el ferm convenciment de seguir amb el full de ruta que era el nostre programa electoral. Els principals àmbits d'actuació de cara al 2023 els podem dividir en dos blocs. El primer, de caràcter més burocràtic i d'una feina que caldrà anar fent dia a dia, estarà focalitzat en l'adaptació de normes vigents i futures, tant les derivades del nou estatut aprovat en el darrer mandat com les derivades de la LOSU, la Ley de la ciencia i la Llei de la ciència. Tampoc no tenim estabilitat en el marc normatiu. Sense oblidar el Reial decret 822/2021, que estableix l'organització dels ensenyaments universitaris per assegurar-ne la qualitat. En aquest àmbit, l'acreditació de títols té una importància cabdal, i som conscients de la

feina que ens suposarà adaptar-nos als paràmetres que exigeix la nova normativa.

El segon bloc fa referència a accions a mitjà i llarg termini, com són arrencar amb els contractes programa en centres i departaments o els plans estratègics que volem fer en l'àmbit de docència i recerca. Toca decidir com volem que evolucioni la Universitat, i això ho volem fer de forma conjunta amb tots els agents, des de la participació i la discussió com a punts de partida.

També en l'àmbit del PAS el punt de partida serà una radiografia de la situació a partir del diàleg amb el col·lectiu. Això ja ho estem explicant en les diferents reunions amb les unitats, i ho volem culminar amb la concreció de la carrera professional.

I pel que fa a l'estudiantat, ho he remarcat en entrevistes i discursos aquests primers mesos: volem fomentar la vida universitària i la implicació de l'estudiantat més enllà d'allò que ja se'ns dona per fet: la formació de qualitat i la capacitació professional en cadascun dels graus, màsters i doctorats que impartim. Eduquem el nostre bé més preuat, els i les joves. Anar més allà vol dir

aconseguir la seva implicació en el dia a dia universitari. Per això aquest serà el primer curs que la URV tindrà festa major i pressupostos participatius.

Tenim també accions transversals, com la internacionalització de la nostra universitat. Això suposa, de manera implícita, una aposta ferma per les terceres llengües, unes terceres llengües que no ens han de fer oblidar la importància de preservar la pròpia, de llengua. En aquest sentit, impulsem un Pla de política lingüística i ja hem iniciat una campanya a les xarxes per preservar el dret d'ús del català com a llengua vehicular de la nostra universitat.

Podria continuar desgranant més actuacions previstes, però no m'allargo més i acabo com he començat. Són molts els reptes que tenim, i no ens falten ni ganes i ni il·lusió per tirar-los endavant. Tenim el coneixement com a aliat, i espero i desitjo comptar també amb la vostra complicitat. La del Departament de Recerca i Universitat, per descomptat. La del Consell Social, la de les administracions del territori i sobretot la de la comunitat universitària, avui representada

per tots els que ompliu l'Aula Magna. Gràcies per
acompanyar-nos-hi.

Malgrat les incerteses d'un futur difícil de
pronosticar, tinguem sempre present el lema de
la nostra universitat: **Per a la saviesa, lliures; per
a la llibertat, savis.**

**Queda inaugurat oficialment el curs acadèmic
2022-2023.**